

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Opatów na lata 2013-2017 za 2018 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie przekazuje sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Opatów na lata 2018-2022r. za 2018 rok. Program przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXXIX/324/2017 Rady Miejskiej w Opatowie z dnia 29 grudnia 2017 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Opatów na lata 2018-2022.

Przemoc jest zjawiskiem zrosniętym na stałe z cywilizacją stworzoną przez ludzi. Przemoc ujmowana zarówno jako indywidualne zachowanie się interpersonalne oraz zjawisko społeczne ma wielopłaszczyznowe uwarunkowania i jest głęboko zakorzeniona w życiu społecznym.

Już pierwsze skojarzenia wypływające za słowa przemoc mówią nam o sile, wpływie i zmuszaniu kogoś do czegoś. W istocie zdefiniowanie przemocy nie jest łatwą sprawą. Zjawisko to, bowiem obejmuje swoim zasięgiem całą niezwykle szeroką gamę zachowań i działań o niezwykle zróżnicowanym natężeniu i intensywności oddziaływania. Przemoc w rodzinie jest problemem społecznym-dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego.

Na terenie Miasta i Gminy Opatów przemoc w rodzinie najczęściej stwierdzana jest w rodzinach najuboższych. Przemoc często jest powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami rodziny, niskim wykształceniem, małą świadomością społeczną.

Najlepszą formą zapobiegania przemocy są działania profilaktyczne. W celu zapobiegania i zminimalizowania przemocy w rodzinie tutaj. Ośrodek na co dzień współpracuje z organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi na terenie Miasta i Gminy Opatów.

W 2018 roku z powodu przemocy objęto wsparciem finansowym z systemu pomocy społecznej 6 rodzin w tym 11 osób w rodzinach, była to pomoc w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, dożywianie dzieci w Szkołach a także pomoc w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.

W ramach swoich kompetencji pracownicy socjalni prowadzą pracę socjalną z rodzinami dotkniętymi przemocą m.in. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych sprawach bytowych, udzielają informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy, wskazują instytucje zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach i innych ośrodkach wsparcia.

W ramach działań realizowanych odnośnie sfery edukacyjnej, informacyjnej i szkoleniowej w 2018 roku (wg informacji przedłożonych przez dyrektorów szkół i przedszkola publicznego) podejmowane były różne przedsięwzięcia i realizowane programy:

- Przedszkole Publiczne w Opatowie w 2018 r. zrealizowało program profilaktyczno edukacyjny Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę „Chronimy Dzieci 1”, który swoją tematyką obejmował następujące zagadnienia: „Wiem jak się czuję”, „Znam bezpieczne zasady”, „Dobry i zły dotyk”, „Moje ciało należy do mnie”, „Nie lubię złych tajemnic”, „Trudne sytuacje, gdzie szukać pomocy”. W programie udział brały dzieci z oddziału 5 – letniego (50 dzieci), zorganizowało obchody Ogólnopolskiego

Dnia Praw Dziecka w którym udział brała cała społeczność przedszkola (125 dzieci). W Przedszkolu publicznym prowadzone są zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci 5 – letnich (50 dzieci) z psychologiem z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Opatowie, tematy w/w zajęć: „Inny nie znaczy gorszy”, „O tolerancji dla inności”. Zorganizowano również spektakl profilaktyczny pt: „Prawdziwy skarb” wystawiony przez teatr Inspiracja z Krakowa, którego głównym celem było kształtowanie u dzieci postaw tolerancji wobec inności oraz rozwijanie empatii rówieśniczej. W spektaklu udział wzięło 125 dzieci.

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kobylanach w 2018 r. przystąpiła do Ogólnopolskiej Akcji Profilaktyczno - Edukacyjnej pt. „Bądźmy poszukiwaczami autorytetów”. Kampania skierowana była do uczniów klas od IV do VIII, ich rodziców i nauczycieli. Jej realizacja zakładała przeprowadzenie działań w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych, antyspołecznych i przestępczych. Ponadto w m-cu listopadzie 2018 r. szkoła zorganizowała spotkanie z rodzicami na temat: Relacji pomiędzy dzieckiem a rodzicem – wpływ autorytetu rodzica na dziecko: „Obojętny”, „Tyran”, „Mistrz”.

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. gen. Stanisława Gano w Opatowie zrealizowała:
1) Program profilaktyczny „Archipelag skarbów”, który składał się z dwóch czterogodzinnych mitingów dla uczniów klas II i III gimnazjum (udział wzięło 84 uczniów) oraz rodziców (udział wzięło 83 rodziców i 36 nauczycieli). Program swoim zakresem obejmował następującą tematykę:

- profilaktyki uzależnień - ograniczenie korzystania z substancji psychoaktywnych przez młodzież w tym ukazanie destrukcyjnego wpływu korzystania ze środków psychoaktywnych na proces zawiązywania znajomości, budowania przyjaźni i rozwój miłości,

- profilaktyki przemocy – ograniczenie natężenia przemocy rówieśniczej w formie fizycznej i słownej, a także przemocy o podtekście seksualnym; wzrost szacunku chłopców wobec dziewcząt i dziewcząt wobec samych siebie; ukazanie zachowań agresywnych, jako niedojrzałego sposobu radzenia sobie z emocjami, wychowanie ku miłości i odpowiedzialności za swoją seksualność,

- profilaktyki ciąży nastolatków i profilaktyka HIV/AIDS.

2) Warsztaty profilaktyczne pt. „Cyberprzemoc – jak na nią reagować”. Uczestniczyli w niej uczniowie klas IV – VII szkoły podstawowej oraz II Kl. gimnazjum (ogółem 202 uczniów). Warsztaty miały na celu uświadomienie dzieciom zagrożeń płynących z niewłaściwego użytkowania komputera i Internetu. Uświadamiały istotne zjawiska cyberprzemocy, jej rodzaje oraz konsekwencje zarówno prawne jak i psychologiczne.

- ponadto odbyły się spotkania uczniów z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Opatowie dotyczące bezpiecznego spędzania czasu w okresie ferii zimowych oraz w wakacje.

- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Partyzantów Ziemi Opatowskiej w Opatowie zorganizowała warsztaty edukacyjno – profilaktyczne dla uczniów z zakresu: „Przemoc rówieśnicza, psychiczna i fizyczna”, „Odpowiedzialność za słowa i czyny” udział w warsztatach wzięli uczniowie z klas V, VI, VII. Udział w rekomendowanym programie profilaktyki zintegrowanej - udział uczniowie klas VIII oraz III Gimnazjum, „Magiczne Kryształ” - program dla uczniów klas młodszych III i IV SP. W 2018 r. cała społeczność Szkoły Podstawowej nr 2 brała udział w „Świątokrzyżskich dniach profilaktyki”. SP nr 2 w zakresie współpracy z Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną realizuje programy profilaktyczno – edukacyjne tj.

„Agresja słowna u uczniów”, „Prawidłowa komunikacja podstawa dobrych kontaktów międzyludzkich”, „Sposoby rozwiązywania konfliktów szkolnych”, „Inny wśród nas – kształtowanie tolerancji”, „Zapobieganie zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży”, „Stres - sposoby radzenia sobie ze stresem”.

Pedagog szkolny w SP Nr 2 w razie potrzeby prowadzi rozmowy z rodzicami wychowanków, którzy doświadczają przemocy ze strony partnerów, bądź są sprawcami przemocy w celu zmotywowania ich do korzystania ze specjalistycznej pomocy, wskazywanie i kierowanie do odpowiednich instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy oraz udostępnianie na tablicy ogłoszeń informacji o numerach telefonów instytucji odpowiedzialnych za pomoc osobom doświadczającym przemocy.

- Rok rocznie Gmina Opatów wspólnie z Opatowskim Ośrodkiem Kultury i Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych organizują dla dzieci „Dzień Dziecka” i „Mikołajki”.

Dzień Dziecka odbył się w amfiteatrze OOK w Opatowie – dzieci obejrzały musical „Tajemniczy Zamek” Łódzkiej Agencji Koncertowej. Ponadto dzieci brały udział w różnych grach i zabawach. Na opatowskim rynku 06.12.2018 r. odbyło się spotkanie mikołajkowe dla dzieci, które brały udział w różnych grach i zabawach, za które otrzymały upominki i nagrody, miały również możliwość przejażdżki bryczką konną. Podczas organizacji powyższych przedsięwzięć propagowane są różne informacje i ulotki o charakterze profilaktyki szeroko rozumianej.

- Wszelkie działania podejmowane na rzecz rodzin w tym festyny, imprezy okolicznościowe i inne są emitowane przez Radio Opatów. Ponadto pracownicy socjalni i asystent rodziny tutaj. Ośrodka na bieżąco informują rodziny z różną dysfunkcyjnością o możliwościach udziału rodzin i dzieci w tego typu akcjach.

Jednym z istotnych sposobów działań w zakresie przeciwdziałania negatywnym zjawiskom i ich wpływom na dzieci i młodzież jest właściwa organizacja czasu wolnego, w tym profesjonalna opieka. Rolę taką pełni **Świetlica Środowiskowa im. św. Jana Pawła II przy parafii Św. Marcina w Opatowie** prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie w Opatowie podejmuje opiekę nad dziećmi organizując im czas wolny po zakończonych zajęciach szkolnych tj. pomoc w nauce, podwieczorek, zajęcia w grupach wg zainteresowań, pogadanki itp. Dzieci uczęszczające na zajęcia świetlicowe pochodzą z rodzin problematycznych oraz o trudnej sytuacji materialnej. Świetlica ma charakter otwarty dla wszystkich dzieci, które chcą skorzystać z zaproponowanych form działalności. Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych typowane przez pracowników socjalnych oraz asystenta Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowie.

We współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opatowie, szkołami podstawowymi, kuratorami zawodowymi Sądu Rejonowego w Opatowie - Wydział Rodzinny i Nieletnich, Komendą Hufca ZHP w Opatowie w 2018 roku zorganizowany został wypoczynek zimowy i letni.

Z wypoczynku zimowego (luty 2018) skorzystało 13 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych celem m.in. konstruktywnego spędzania czasu wolnego, nabycia pozytywnych zachowań, wskazania obowiązujących norm moralnych i obyczajowych.

Miejsce wypoczynku Brenna - organizator Komenda Hufca ZHP w Opatowie - środki GKRPA w Opatowie. Z wypoczynku letniego skorzystało 15 dzieci –miejsce wypoczynku Dąbki nad morzem – organizator Komenda Hufca ZHP w Opatowie (środki GKRPA w Opatowie).

Nadmienia się, iż wypoczynek letni i zimowy organizowany jest rok rocznie.

Ponadto w 2018 r. zorganizowana została wycieczka rekreacyjno – edukacyjna do Chęcina (Zamek) i Kielca (Jaskinia Raj), w której uczestniczyło 35 dzieci. W zorganizowanych formach wypoczynku biorą m.in. udział dzieci z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie lub zagrożonych zjawiskiem przemocy. Dzieci typowane przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie na bieżąco rozpowszechnia informacje (broszurki i ulotki) dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, dostarczenie informacji społeczeństwu o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, umieszczenie powyższych informacji na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowie.

W ramach działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób Uzależnionych od Alkoholu i Członków Ich Rodzin w 2018 wsparciem i pomocą prawną objętych było 63 osoby w tym 42 osoby doświadczające przemocy lub nią zagrożone.

Punkt konsultacyjny prowadzi poradnictwo 2 razy w tygodniu:

poniedziałki w godz. 14.00 – 17.00 – konsultacji udziela specjalista w zakresie przemocy - w ramach zakresu swoich usług prowadzi konsultacje dla osób stosujących przemoc w rodzinie, wsparcie dla osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie, program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie wg modelu z Duluth oraz treningu zachowań zastępujących Agresję ART,

poniedziałki w godz. 15.15 – 17.15 – konsultacji udziela psycholog z zakresu wsparcia psychologicznego i rozwiązywania problemów opiekuńczo – wychowawczych,

czwartki w godz. 9.00 – 11.00 – konsultacji udziela terapeuta uzależnień w ramach zakresu swoich usług prowadzi terapię dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, motywuje osoby do podjęcia leczenia, edukuje osoby współuzależnione jak żyć i wspierać osobę uzależnioną w trakcie leczenia.

W Urzędzie Miasta i Gminy w Opatowie działa **Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, który realizuje zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w szczególności m.in: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

W 2018 roku odbyło się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, zostało utworzonych 21 grup roboczych, które brały udział w 31 posiedzeniach. Oddziaływaniem Zespołu Interdyscyplinarnego objęto 83 osoby. Zespół Interdyscyplinarny w 2018 r. ogółem pracował nad 33 Niebieskimi Kartami. W okresie sprawozdawczym 28 razy wszczęto procedurę „Niebieskie karty”. W tym 25 kart typu „C” - z osobami dotkniętymi przemocą oraz 2 karty typu „D” - z osobami stosującymi przemoc. Przeprowadzono 37 wizyt w rodzinach dotkniętych przemocą.

W Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy nie umieszczano osób w 2018 r.

Pomoc dla rodzin dotkniętych przemocą, alkoholizmem (zjawiska, które przyczyniają się m.in. do powstania wśród dzieci niewłaściwych postaw uzależniona m.in. od stopnia uświadomienia samych rodzin o występujących problemach i możliwości ich rozwiązania).

Wszystkie rodzaje przemocy mogą być niszczące dla dziecka. Zdarza się, że emocjonalne konsekwencje przemocy są dla dziecka bardziej trudne. Przemocy doznają również osoby starsze i niepełnosprawne.

Często jest to temat wstydlivy dla rodzin w związku, z czym ważną rolę odgrywa właściwie prowadzona praca socjalna z rodzinami. Nikt nie powinien być obojętny wobec przemocy. Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie prowadzi szeroko rozumianą pracę socjalną z rodzinami i osobami uwikłanymi w problem przemocy w tym przez asystenta rodziny. Pracownicy ośrodka propagują wśród podopiecznych wszelkie dostępne formy uzyskania fachowej pomocy w zakresie walki z uzależnieniami i przemocą domową.

Niezbędne są dalsze działania mające na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Opracował: M. Ciepiela